

Støvring Ådale

Etablering af nye veje
Særlige Betingelser SB

REBILD KOMMUNE

---

6. MARTS 2018

Indhold

Bestemmelser om udbud og tilbud (BUT)	3
1 Alment	3
2 Orientering	3
3 Udbud	3
4 Spørgsmål til udbudsmaterialet	4
5 Tilbud	5
Særlige betingelser (SB)	6
A Aftalegrundlaget	6
B Sikkerhedsstillelse og forsikring	9
C Entreprisens udførelse	10
D Bygherrens betalingsforpligtigelse	14
E Tidsfristforlængelse og forsinkelse	16
F Arbejdets aflevering	17
G Mangler ved arbejdet	18
I Særligt om ophævelse	18
J Tvister	19

BILAG

- 1. Arbejdsklausul**
- 2. Tro- og Loveerklæring**

Projekt nr.: 229571
Dokument nr.: 1226581006
Version 3
Revision 0

Udarbejdet af MAK
Kontrolleret af PTK
Godkendt af MAK

Bestemmelser om udbud og tilbud (BUT)

1 Alment

Bestemmelser om udbud og tilbud (BUT) indeholder dels orienterende oplysninger om det udbudte projekt, dels bindende bestemmelser for udbud og tilbud.

BUT er gældende frem til indgåelse af kontrakt, hvorefter BUT bortfalder.

2 Orientering

Denne entreprise benævnt 'Støvring Ådale – etablering af nye veje' omfatter udbygning af vejanlæggene i Støvring Ådale.

Der henvises til SB ad § 2 stk. 2 for en beskrivelse af entreprisens omfang.

Arbejdet forventes overdraget til vindende entreprenør senest i uge 17 i 2018.

Arbejdet skal udføres i perioden maj 2018 – november 2018, og afleveres senest fredag d. 23. november 2018.

Bygherre tager dog forbehold for terminen for opstart i forhold til de myndighedstilladelser som er relevante for projektets udførelse. Såfremt en eller flere manglende myndighedsgodkendelser hindrer opstart, aftales der nye bodsgivende terminer.

Bygherre er:

Asger Rahbek Hansen
Rebild Kommune
Hobrovej 110
9530 Støvring

Bygherre rådgiver er:

Maiken Kristensen
NIRAS
Østre Havnegade 12
9000 Aalborg

3 Udbud

3.1 Udbudsform

Arbejdet udbydes i offentlig udbud i henhold til tilbudsloven.

Tilbud skal afgives på dansk.

3.2 Kontraktform

Arbejdet udbydes i hovedentreprise.

3.3 Udbudsmateriale

Udbudsmaterialet omfatter:

- Udbudsbrev.
- Nærværende BUT.
- Særlige Betingelser (SB) med de i dokumentet nævnte dokumenter.

3.4 Betingelser for deltagelse

1.1.1 Dokumentation ang. Udelukkelse/serviceattest

Den tilbudsgiver, med hvem bygherren agter at indgå kontrakt, skal på forlangende - forinden kontraktindgåelse - fremlægge serviceattest fra Erhvervsstyrelsen eller tilsvarende dokumentation, jf. § 135, stk. 1, samt § 137, stk. 1, nr. 2, i udbudsloven. Dokumentationen skal opfylde kravene i § 153, og den skal foreligge senest 3 uger efter anmodning og må højst være 6 måneder gammel.

3.5 Tildeling

Kriterium for tildeling er laveste pris.

3.6 Oplysninger om skatter, miljøbeskyttelse, arbejdsmiljø mv.

Tilbudsgiver kan indhente de for opgaven relevante oplysninger om nationale forpligtelser vedrørende ovenstående via følgende links:

Skatter og afgifter	Miljøbeskyttelse	Beskyttelse på arbejdspladsen og arbejdsforhold i øvrigt
www.skat.dk	http://mst.dk	http://at.dk

4 Spørgsmål til udbudsmaterialet

Såfremt noget i udbudsgrundlaget giver anledning til afklarende spørgsmål, kan den bydende fremsende sådanne spørgsmål til bygherrerådgiver senest onsdag den 28. marts 2018 kl. 11.00.

Spørgsmål, der modtages efter ovennævnte tidspunkt, vil kun blive besvaret, såfremt det er muligt at besvare dem senest 6 kalenderdage inden tilbudsfristens udløb.

Alle henvendelser skal ske skriftligt via e-mail til Maiken Kristensen på mak@niras.dk.

Bygherren vil foranledige spørgsmål og tilhørende besvarelse udsendt på e-mail til samtlige bydende senest 6 kalenderdage før tilbudsfristens udløb. Det vil ikke af besvarelsen fremgå, hvem der har stillet de pågældende spørgsmål.

I e-mailens emnefelt skal der stå: "Støvring Ådale, Spørgsmål vedr. ...."

5 Tilbud

5.1 Alternative tilbud

Alternative tilbud modtages ikke.

5.2 Forbehold

Opmærksomheden henledes på, at udbyder vil være forpligtet til at afvise tilbud, der indeholder forbehold overfor grundlæggende elementer i udbudsmaterialet, og at udbyder vil være berettiget til at afvise tilbud, der indeholder forbehold overfor ikke-grundlæggende elementer i udbudsmaterialet.

Forbehold overfor ikke-grundlæggende elementer i udbudsmaterialet vil blive kapitaliseret, såfremt det er muligt, idet der benyttes en konservativ kapitalisering. Såfremt forbeholdene ikke kan kapitaliseres, vil tilbuddet blive afvist.

Tilbudsgiverne opfordres derfor til at søge eventuelle uklarheder og usikkerheder i udbudsmaterialet afklaret ved at stille spørgsmål i tilbudsfasen, således at forbehold i videst muligt omfang undgås.

5.3 Aflevering og åbning af tilbud

Tilbud skal afleveres i 1 eksemplar. Tilbud skal være modtaget hos:

Att.: Maiken Kristensen
NIRAS, receptionen
Østre Havnegade 12
9000 Aalborg

Senest d. 3. april 2018 kl. 11.00.

Tilbud modtaget efter dette tidspunkt vil blive afvist.

Tilbud åbnes i overværelse af de bydende, der måtte ønske at være tilstede.

Tilbudssummer og eventuelle forbehold vil blive oplæst ved åbning af tilbud.

Elektroniske tilbud modtages på e-mail adressen mak@niras.dk.

Bygherrerådgiver sikrer, at oplysningerne ikke kommer til kendskab for udenforstående eller uberettigede før indleveringsfristens udløb.

5.4 Vedståelse af tilbud

Tilbudsgiver skal vedstå sit tilbud i minimum 42 kalenderdage fra tilbudsfristen.

5.5 Dokumenter der skal vedlægges tilbuddet

Følgende dokumenter skal vedlægges tilbuddet. Såfremt enkelte oplysninger mangler, vil tilbuddet ikke nødvendigvis erklæres ukonditionsmæssigt, jf. udbudsloven, § 159, stk. 5.

- Tilbudsliste
- Bemyndigelsesdokumentation, hvis flere i forening afgiver tilbud.

Særlige betingelser (SB)

A Aftalegrundlaget

Ad § 1 Almindelige bestemmelser

- Ad § 1, stk. 1 Denne SB indeholder supplerende, særlige betingelser til AB 92 for entreprisen. De enkelte §- og stk.-numre refererer til AB 92.
- Ad § 1, stk. 2 Bygherren og entreprenøren skal oplyse om, hvem der er bemyndiget til at indgå aftaler på parternes vegne.
- Ad § 1, stk. 3 Bestemmelserne i Særlige Betingelser og udbudsmaterialet er gældende forud for AB 92.
- Ad § 1, stk. 5 Ved helligdage forstås danske helligdage samt 1. maj, 5. juni, 24. december og 31. december.

Ad § 2 Bygherrens udbud

- Ad § 2, stk. 2 Arbejdet udføres til fast pris og tid med en fastprisperiode på 12 måneder fra tilbudsdagen.

Cirkulære om pris og tid på bygge- og anlægsarbejder m.v. er gældende for denne entreprise med de ad § 22 stk. 6 anførte præciseringer.

Entreprisen er beliggende i Støvring – syd for eksisterende Støvring Ådale, og den omfatter bl.a. jord-, bro-, grundvandssænkning-, afvandings-, bundsikrings-, stabilgrus-, asfalt -, brolægning-, skilte- og afmærkningsarbejder og vejbelysning.

Alle nødvendige vinterforanstaltninger være indeholdt i de enkelte poster i tilbuddet.

Der henvises i øvrigt til tegningsbilaget.

Entreprisen omfatter flg. hovedmængder:

For entreprisen gælder nedennævnte i prioriteret rækkefølge:

- A. Entreprisefortalen.
- B. Udbudsbrev.
- C. Entreprenørens tilbud.
- D. Rettelsesblade / Supplerende meddelelser.
- E. Tilbuds- og afregningsgrundlag (TAG) af februar 2018.
- F. Særlige betingelser (SB) af februar 2018.

- G. Særlige arbejdsbeskrivelser (SAB) af februar 2018.
- H. Tegninger og tegningsliste.
- I. Geoteknisk undersøgelsesrapport, d. 18. januar 2018.
- J. Seneste udgaver af Vejdirektoratets "Almindelige arbejdsbeskrivelser" (AAB).
- K. AB 92
- L. Standarder (DS og DS/EN) som findes på <http://sd.ds.dk/extranet/>, europæiske tekniske godkendelser (ETA), fælles tekniske specifikationer, forskrifter, vejledninger, anvisninger og betingelser, alt i det omfang, der i SB, SAB og AAB er henvist til disse og med senest anførte ændringer, rettelser og fortolkninger. For alle standarder/anvisninger gælder seneste udgave. Skæringsdato er 5 arbejdsdage før fristen for aflevering af tilbud. Hvor der i udbudsmaterialet, herunder SB, SAB og AAB, er henvist til krav i standarder, europæiske tekniske godkendelser, fælles tekniske specifikationer, forskrifter, vejledninger, anvisning og betingelser skal det forstås som "eller tilsvarende".
- M. Håndbøger og instrukser for afmærkning af vejarbejder m. m.:
- Instruktion. Råden over vejareal, Vejdirektoratet, januar 2016 (kan hentes på Vejdirektoratet.dk/udbud > Kvalitetsledelsessystem > Vej- og trafikfaglighed/Trafikafvikling > Råden over vejareal)
  - Afmærkning af vejarbejder m.m. Anlæg og drift, oktober 2013
  - Tegninger for afmærkning af vejarbejder i byområder. Anlæg og drift, oktober 2013
  - Midlertidig vejafmærkning, juni 2015
- N. Håndbøger, færdselstavler:
- Generelt om færdselstavler, januar 2014
  - Advarselstavler, juni 2015
  - Vigepligtstavler, juli 2014
  - Forbudstavler, august 2015
  - Påbudstavler, juli 2013
  - Oplysningstavler, april 2014
  - Undertavler, juli 2013
  - Kant- og baggrundsafmærkning, juli 2013
  - Tavleoversigt, februar 2013
  - Katalog. Samlet oversigt over varianter af færdselstavler, vejvisningstavler samt kant- og baggrundsafmærkninger, februar 2013
- Håndbog i anvendelse af eftergivelige master, marts 2008
- Håndbog. Vejbelysning, april 2015
- Håndbog. Autoværn og tilhørende udstyr, oktober 2015
- O. Øvrige forskrifter

- Afmærkningsmateriel, Monterings- og tilsynsvejledning, november 2001
- Specifikationer for bituminøse bindemidler til vejformål, februar 2011
- Normer og vejledning for anlægsgartnerarbejde, Danske Anlægsgartnere, 2015
- Tilsynshåndbog for betonbroer, august 2010
- Tilsynshåndbog for fugtisolering og brobelægning, oktober 2010
- Håndbog. Afvandingskonstruktioner – bassiner, november 2015

Det under punktnumrene B – I udleveres digitalt til de bydende.

Almindelige arbejdsbeskrivelser (AAB), Vejregler og vejregelforslag kan hentes på <http://vejregler.lovportaler.dk>

Undlader de bydende at indhente oplysninger, kan man ikke senere påberåbe sig eventuelle uklarheder.

Ad § 2, stk. 3 Kontrakten kan påregnes indgået senest 5 uger efter afgivelse af tilbud og kan påregnes tilladt igangsat i marken senest **tirsdag d. 25. maj 2018.**

Følgende tidsfrister skal overholdes:

1. Igangsætningsfrist

Arbejdet skal være påbegyndt senest d. 25. maj 2018.

2. Færdiggørelsesfrist

Arbejdet skal være fuldført og klar til aflevering senest fredag d. 23. november 2018.

Ad § 2, stk. 6 Ved afgivelse af tilbud skal tilbudslisten udfyldes i sin helhed.

Der skal sammen med tilbuddet afgives en tro- og love erklæring vedr. Entreprenørens ubetalte, forfaldne gæld til det offentlige i henhold til lov nr. 1093 af 21.12.1994 med senere ændringer.

Ad § 3 Entreprenørens tilbud

Der ydes ikke betaling for vinterforanstaltninger.

Entreprisen gennemføres i henhold til § 4 i "Bekendtgørelse om bygge- og anlægsarbejder i perioden 1. november til 31. marts" (Vinterbekendtgørelsen), hvorfor alle vinterforanstaltninger, såvel årstidsbestemte som vejrligsbestemte, skal være indeholdt i entreprenørens tilbud.

For øvrige arbejder gennemføres entreprisen i henhold til § 4 i "Bekendtgørelse om bygge- og anlægsarbejder i perioden 1. november til 31. marts" (Vinterbekendtgørelsen), hvorfor alle vinterforanstaltninger, såvel årstidsbestemte som vejrligsbestemte, skal være indeholdt i entreprenørens tilbud.

- Ad § 3, stk. 3 Eventuelle regnefejl i tilbudslisten kan korrigeres ved rettelse i tilbudslistens enhedspriser på en måde, som kan godkendes af bygherren, og således at tilbudssummen fastholdes uændret.
- Ad § 3, stk. 4 Den bydende skal have gjort sig bekendt med forholdene på stedet, herunder adgangsforhold.

Ad § 5 Overdragelse af rettigheder og forpligtelser mv.

- Ad § 5, stk. 2 Der vil kun kunne noteres én transport på entreprenørens tilgodehavende, og det skal ske til anerkendt pengeinstitut.
- Transporten skal anmeldes til bygherren.
- Såfremt der er afgivet transport skal dette tydeligt være påført fakturaen.
- Ad § 5, stk. 4 Hvor entreprenøren anvender underentreprenører, skal entreprenøren i god tid (senest 10 dage) inden igangsætning af de pågældende underentrepriser meddele bygherren navn på de pågældende entreprenører.
- Bygherren forbeholder sig ret til ikke at acceptere underentreprenører efter de udelukkelsesgrunde, som fremgår af udbudsloven.

B Sikkerhedsstillelse og forsikring

§ 6 Entreprenørens sikkerhedsstillelse

- Ad § 6, stk. 1 Original sikkerhedsstillelse skal foreligge ved entrepriseaftalens indgåelse.
- Intet arbejde må påbegyndes, før sikkerheden er stillet og godkendt af bygherren.
- Ad § 6, stk. 2 Sikkerhedsstillelsens sum udregnes på baggrund af kontraktsummen.
- Efter aflevering skal sikkerheden svare til 10% af entreprisesummen, inkl. tillægs- og fradragsarbejder.
- Ad § 6, stk. 4 Sikkerheden nedskrives 1 år efter afleveringstidspunktet.
- Nedskrivning i sikkerheden sker efter entreprenørens anmodning, der senest skal fremsendes 20 arbejdsdage før udløbet af den 1-årige periode efter afleveringsforretningen.
- Ad § 6, stk. 5 Sikkerheden ophører 5 år efter afleveringstidspunktet.
- Nedskrivning i sikkerheden sker efter entreprenørens anmodning, der senest skal fremsendes 50 arbejdsdage før udløbet af den 5-årige periode efter afleveringsforretningen.

Ad § 8 Forsikring

- Ad § 8, stk. 3 Inden arbejdet påbegyndes, skal entreprenøren dokumentere, at ansvarsforsikringen er tegnet og præmien betalt.

Entreprenøren skal straks underrette bygherren, såfremt præmien for ansvarsforsikringen ikke betales, eller forsikringsselskabet opsiger forsikringen.

C Entreprisens udførelse

Ad § 9 Arbejdsplan og afsætning

- Ad § 9, stk. 1 Krav til entreprenørens arbejdsplan, herunder anmeldelser til myndigheder, fremgår af AAB – Styring og samarbejde og SAB - Styring og samarbejde.

- Ad § 9, stk. 2 Bygherrens afsætning er nærmere beskrevet i SAB - Arbejdsplads.

Ad § 10 Entreprisens ydelse

- Ad § 10, stk. 1 Entreprenøren skal udarbejde alle nødvendige arbejdstegninger samt tegninger og beregninger etc. til bedømmelse af interimskonstruktioner, særlige udførelsesmetoder m.v.

Bygherren kan kræve dokumentation for arbejdsmetoders og materialers egnethed.

- Ad § 10, stk. 2 Forbrugsafgifter til el (byggestrøm), afløb, fjernvarme, vand og lignende udgifter i forbindelse med arbejdets udførelse, samt tilslutningsafgifter for eventuelle midlertidige anlæg, betales af entreprenøren.

Endvidere afholder entreprenøren affaldsgebyrer, miljø- og deponeringsafgifter samt andre afgifter, der skal betales iht. gældende love, regulativer, vedtægter mv.

Ad § 11 Projektgennemgang, dokumentation og prøver

- Ad § 11, stk. 1 Forhold vedrørende projektgennemgang er angivet i SAB - Styring og samarbejde, afsnit 2.

Det påhviler entreprenøren løbende at fremskaffe dokumentation for kvaliteten af materialer og arbejdsydelser i forbindelse med entreprisens gennemførelse, herunder den krævede CE-mærkning. Art og omfang er nærmere angivet i kontraktmaterialet.

Fastlæggelse af procedurer m.v. for aflevering af dokumentationen i forbindelse med kontrollen skal ske i samarbejde med bygherren, såfremt det ikke på anden måde er fastsat i kontraktmaterialet.

Krav til laboratorier på byggepladsen samt prøvninger, der kan udføres på byggepladsen, fremgår af SAB.

Entreprenøren skal uden vederlag afgive materialeprøver for bygherrens stikprøvekontrol. Art og omfang er nærmere angivet i kontraktmaterialet.

Ad § 11, stk. 2 Manglende dokumentation, herunder dokumentation af kvalitetskontrol, under anlægsforløbet vil blive betragtet som manglende kontraktmæssig ydelse og vil medføre, at bygherren foretager tilbagehold i udbetaling af entreprisens summen.

Ad § 11, stk. 3 Bygherren skal have mulighed for at overvære al prøveudtagning og materialeprøvning på entreprenørens arbejdsplads, laboratorium eller andet sted. For ikke-rutinemæssig prøveudtagning og materialeprøvning skal entreprenøren varsle bygherren.

Ad § 12 Arbejdets forringelse mv. Vedligeholdelse

Ad § 12, stk. 2. Skader, som tredjemand forvolder på entreprenørens arbejde, materialer og materiel, er bygherren uvedkommende.

Såfremt der opstår skader på entreprenørens afmærkning på et tidspunkt, hvor entreprenøren ikke er til stede på arbejdsområdet, og bygherren af hensyn til trafiksikkerheden finder det nødvendigt selv at retablere afmærkningen eller etablere midlertidige foranstaltninger, sker dette for entreprenørens regning.

Hvis entreprenøren i sådanne situationer ønsker at blive tilkaldt og selv retablere afmærkningen uanset tidspunktet, aftales dette nærmere med bygherrens tilsyn ved entreprisens opstart.

Ad § 13 Forhold til myndigheder

Ad § 13, stk. 1 Vedrørende forhold til myndigheder er art og omfang som angivet i SAB - Styring og samarbejde.

Ad § 14 Ændringer i arbejdet

Ad § 14, stk. 2 Ingen ekstraarbejder eller mindrearbejder må effektueres uden bygherrens skriftlige accept. Foreligger en sådan aftale ikke, kan bygherren afvise at betale eventuelle ekstraarbejder, henholdsvis acceptere eventuelle mindrearbejder.

Ad § 14, stk. 3 Tilbudslisten er opdelt i hovedpost, post og underpost.

Underposter angives som sumposter eller poster med mængder og enhedspriser. Ved mængdeændringer anvendes den såkaldte "post for post metode", som er beskrevet nedenfor.

For hver underpost gælder en variationsgrænse på +/- 100 % af underposten, dog må underposten maksimalt variere +/- 25 % af hele kontraktsummen.

Variationsgrænsen er gældende for hver enkelt underpost, og der sker således ingen sammenlægning af ændringer, uanset om der er tale om merarbejder eller mindrearbejder.

Indenfor variationsgrænsen er entreprenøren forpligtet til at levere det pågældende arbejde til den tilbudte enhedspris.

Hvis variationsgrænsen for underposten overskrides, er entreprenøren som udgangspunkt bundet af den tilbudte enhedspris, medmindre enten bygherren eller entreprenøren påviser, at forudsætningerne for anvendelsen af de pågældende priser ikke er til stede.

Såfremt entreprenøren påviser, at forudsætningerne for anvendelse af de pågældende priser ikke er til stede, skal entreprenøren senest 25 arbejdsdage efter arbejdets udførelse dokumentere dette samt skriftligt fremkomme med tilbud på ændrede enhedspriser for den del af afvigelsen, som overstiger variationsgrænsen. Bygherren skal inden 10 arbejdsdage tage stilling til tilbuddet.

Såfremt bygherren påviser, at forudsætningerne for anvendelse af de pågældende priser ikke er til stede, skal entreprenøren inden 10 arbejdsdage efter bygherrens anmodning skriftligt fremkomme med tilbud på ændrede enhedspriser for den del af afvigelsen, som overstiger variationsgrænsen. Bygherren skal inden 10 arbejdsdage tage stilling til tilbuddet.

Ad § 14, stk. 4 Bygherren kan ud over de i § 14, stk. 3 nævnte reguleringer forlange mindre ændringsarbejder i tilslutning til entreprisen udført som regningsarbejde efter nedenstående retningslinjer.

Entreprenøren skal dokumentere udgifter over for bygherren med regnskab og bilag.

Før ændringer i arbejdet iværksættes som regningsarbejder, skal entreprenøren, såfremt bygherren finder det nødvendigt, udarbejde et overslag.

Under udførelsen af regningsarbejder skal entreprenøren udfærdige og aflevere dagrapporter med angivelse af forbrug af materiel, materialer og mandskab, samt hvad der er udført.

A. Arbejds løn

Medgåede timer afregnes efter timesatser anført i entreprenørens tilbud.

B. Materialer

Entreprenøren kan medregne beløb, som han har betalt for materialer, der indgår blivende i bygværker, eller som i øvrigt er nødvendige for arbejdets udførelse, herunder forbrugsgods i det omfang, det forbruges ved arbejdet. Genindvundne materialer modregnes entreprenørens tilgodehavender.

Materialer, forbrugsgods etc. forudsættes indkøbt bedst muligt af entreprenøren i fornødent samråd med bygherren og debiteres arbejdet med fakturapriser. Eventuelle rabatter på prislistepriser tilfalder bygherren, medens kontantrabatter, årsbonus og cementbonus tilfalder entreprenøren.

Entreprenørens udgifter til kørsel, fragt, bugsering og andre transporter til og fra arbejdsstedet skal inkluderes.

Til de således beregnede udgifter til materialer, forbrugsgods, transport m.v. lægges 5 % til administration mv.

C. Underentreprenører

Til de rene regningsbeløb lægges 5 %.

Ved "rene regningsbeløb" forstås udgifter til den udførende underentreprenør. Hvis arbejdet udføres af en underentreprenør til en underentreprenør, kan der kun én gang lægges 5 % til de rene regningsbeløb.

Salærdelen for sådanne regningsbeløb bortfalder i tilfælde, hvor den enkelte deltager i et konsortium udfører regningsarbejder som underentreprenør for konsortiet.

Ad § 14, stk. 5 Såfremt der er aftalt enhedspriser, anvendes "post for post metoden", jf. ad § 14, stk. 3.

Ad § 15 Uklarheder, hindringer eller lignende forhold

Ad § 15, stk 2 Bestemmelsen fritager ikke entreprenøren for dennes ansvar for selvstændigt at tilrettelægge og udføre arbejdet, ligesom entreprenøren er ansvarlig for alle udførelsesmæssige valg, der er nødvendige for at følge bygherrens anvisninger.

Ad § 17 Bygherrens tilsyn

Ad § 17, stk. 1 Bygherrens tilsyn varetages af NIRAS.

Ad § 17, stk. 3 Bygherren kan standse arbejdet såfremt foranstaltninger mod trafikken eller naboer ikke er som foreskrevet, og der vil ikke blive givet tidsfristforlængelse af den grund.

Ad § 17, stk. 4 Bygherrens gennemgang af entreprenørens tegninger, beregninger, leverancer, miljøforanstaltninger og udførte arbejder fritager ikke entreprenøren for nogen del af ansvaret for eventuelle fejl og mangler.

Ad § 18 Entreprenørens arbejdsledelse

Ad § 18, stk. 1 I forbindelse med arbejdets overdragelse til entreprenøren, meddeler denne bygherren, hvem der på entreprenørens vegne leder og tilser arbejdet. Denne arbejdsleder skal være bemyndiget til at træffe bindende aftaler på entreprenørens vegne.

Medarbejderne skal være kvalificerede til de i art og omfang hermed forbundne opgaver. Krav til kvalifikationer fremgår af respektive arbejdsbeskrivelser.

Udskiftning af nøglepersoner må ikke ske uden bygherrens samtykke.

Såfremt bygherren berettiget finder, at en funktion er utilstrækkeligt bemandet, skal den pågældende funktion suppleres med fornødent kvalificeret personale.

Ad § 18, stk. 2 Arbejdslederen skal kunne tilkaldes med 1 times varsel Såfremt arbejdslederen ikke er kommet tilstede indenfor 1 time, er bygherrens/dennes tilsyn berettiget til at stadse arbejdet, uden at entreprenøren kan gøre krav på erstatning.

Arbejdslederen skal desuden kunne kontaktes pr. telefon, også udenfor normal arbejdstid, hvis der er behov for hurtige udbedringer af f.eks. afspærring og afmærkning.

Hvis ikke entreprenøren udbedrer sådanne fejl og mangler straks, kan bygherren sørge for at dette bliver udført for entreprenørens regning.

Ad § 19 Byggemøder

Ad § 19, stk. 1 De i SAB – Styring og samarbejde anførte møder med projektgennemgang er at sidestille med byggemøder.

Byggemødereferatet betragtes som godkendt, såfremt indsigelse ikke er gjort på det efterfølgende byggemøde. Afhængigt af udsendelsestidspunktet for byggemødereferatet samt byggemødehyppigheden kan der dog træffes anden aftale om indsigelsesfrist.

Entreprenøren skal på hvert byggemøde redegøre for og bekræfte, at betingelserne for overholdelse af de i ad § 18, stk. 1, nævnte krav vedrørende sikring af lønarbejdes vilkår er opfyldt for såvel egne som underentreprenørers lønarbejdere.

Ad § 20 Samvirke med andre entreprenører

Vedrørende arbejder, der udføres for bygherren samtidig med denne entreprise, og som har eller kan få indflydelse på denne, henvises til SAB - Arbejdsplads.

Entreprenørens medvirken og samarbejde vedrørende sikkerheds- og sundhedsarbejdet skal ske efter retningslinjer beskrevet i SAB - Styring og samarbejde.

D Bygherrens betalingsforpligtigelse

Ad § 22 Betaling

Ad § 22, stk. 1 Der skal udarbejdes aconto-begæringer månedsvis, og de skal opgøres så de følger kalendermåneden.

Ingen udbetaling kan finde sted, uden at der for det omhandlede arbejde eller delarbejde foreligger en godkendt klarmelding. Dette gælder både for kontraktarbejder og for ekstraarbejder.

Den i AB 92 § 22 stk. 1 omtalte 20 arbejdsdages frist regnes fra den dag, den færdige aconto-begæring er modtaget hos bygherren.

Tilsynet har 5 dage til godkendelse af oplæg af acontobegæring.

Oplæg til acontobegæringer skal fremsendes til tilsyn. Efter godkendelse fremsendes godkendt version og faktura til bygherren med kopi til tilsyn.

Betalingen sker ved indsættelse på en af entreprenøren opgivet konto.

Ad § 22, stk. 5 Ekstraarbejde skal endeligt afregnes umiddelbart efter dettes færdiggørelse.

Ekstra arbejder påføres særskilt faktura.

Ad § 22, stk. 6 Den faste pris reguleres i tilfælde af statslige indgreb, som er gennemført efter tilbuddets afgivelse, og som har ført til ikke uvæsentlige mer- eller mindredgifter ved arbejdets udførelse, og som ikke er dækket af anden regulering. Reguleringen sker i henhold til meddelelser fra en statslig styrelse.

Bestemmelsen omfatter ikke ændringer, der skyldes valutakurser eller lovmæssige løsninger af arbejdsmarkedets overenskomstforhold.

I fastprisperioden gælder

For den del af entreprisen, der udføres inden for fastprisperioden på 12 måneder, ydes der entreprenøren godtgørelse for ekstraordinære prisstigninger på et materiale, som det i færdig form eller på sædvanlig måde indgår i arbejdet, eller på brændstof, der direkte benyttes til arbejdet.

Prisstigningen skal være indtrådt efter tilbudsdagen, og inden aftalt prisregulering er trådt i kraft. Priser og prisstigninger, der indgår som grundlag for godtgørelse, skal være generelt forekommende. De skal fremgå af officielt prismateriale eller i mangel heraf kunne dokumenteres på anden måde.

Godtgørelsen omfatter den prisstigning, der overstiger 10 % af prisen på det pågældende materiale på tilbudsdagen. Til denne procentsats lægges 0,50 for hver hele måned, der er forløbet mellem tilbudsdagen og indkøbstidspunktet. Prisstigning, der indtræder efter det tidspunkt, hvor materialet eller brændstoffet efter aftale eller sædvane skal indkøbes, kan ikke medregnes.

Det er en betingelse for at kunne opnå godtgørelse, at summen af de beregnede godtgørelsesbeløb udgør mindst 0,50 % af entreprisesummen.

Er entreprenøren i henhold til sin aftale med en underentreprenør forpligtet til at yde godtgørelse til denne efter foranstående regler, kan tilsvarende godtgørelse ydes entreprenøren af bygherren, uanset reglen i forrige stykke om godtgørelsesbeløbets størrelse i forhold til entreprisesummen.

Ad § 22, stk. 7 Endelig og fuldstændig opgørelse udformes efter bygherrens anvisning.

Ad § 22, stk. 10 Slutopgørelse.

Betaling vil ske efter de samme retningslinjer som beskrevet for aconto-betalinger, se ad § 22 stk. 1.

Bygherren tilbageholder i betalingerne ved entreprisens afslutning et beløb på 2 % af entreprisesummen, der først forfalder til udbetaling, når al dokumentation for det udførte anlæg er afleveret til bygherren og godkendt, og projektet er overdraget til drift.

Bygherren skal senest 20 arbejdsdage efter modtagelse af dokumentationen meddele sin afgørelse om dokumentationens godkendelse.

Ad § 22, stk. 11 Såfremt bygherren måtte få et tilgodehavende, forrentes dette efter tilsvarende regler.

E Tidsfristforlængelse og forsinkelse

Ad § 24 Entreprenørens ret til tidsfristforlængelser

Ad § 24, stk. 1, nr. 4 Forholdene påberåbt i henhold til § 24, stk. 1 berettiger kun til tidsfristforlængelse i det omfang, de i tidsmæssig henseende har forsinkende indflydelse på kritiske aktiviteter i arbejdsplanen.

Dersom arbejdets omfang øges ud over det omfang, som fremgår af aftalegrundlaget, og dette vil medføre forsinkelser, skal forsinkelsen primært imødegås ved indsættelse af supplerende mandskabs- og materielressourcer, som betales i henhold til gældende regler. Såfremt dette ikke er muligt, gives tidsfristforlængelse.

Ad § 24, stk. 1, nr. 4 Til dokumentation for vejrlig kan anvendes den nærmeste permanente målestation, ejet af Danmarks Meteorologiske Institut (DMI) eller andre.

Som grundlag for en bedømmelse af, hvorvidt en tidsfristforlængelse på grund af unormalt vejrlig er berettiget, vil bygherren benytte efterfølgende skema.

I arbejdsplanen skal der på forhånd indregnes følgende vejrligsdage (arbejdsdage):

Tabel.1: Vejrligsdage der skal være indregnet i arbejdsplanen.

Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
6x)	6 x)	5 x)	3	2	1	2	4	4	4	5 x)	5 x)

x) Der henvises til ad § 3, stk. 4.

Hvis ovennævnte antal vejrligsdage overskrides, betragtes det overskridende antal dage som dage, der i henhold til stk. 1 nr. 4 giver ret til tidsfristforlængelse.

Opgørelsen af antal overskridende dage vil normalt blive beregnet ud fra en overførsel af "ubrugte" vejrligsspild dage fra måned til måned.

Kun hvor der i arbejdsplanen er indregnet et længerevarende produktionsstop - som fx en vinterperiode - vil eventuelle "ubrugte" vejrligsspild dage ikke blive overført fra foregående måneder.

Spild dage som følge af vejrlig registreres på byggepladsen og opgøres ved hvert byggemøde.

Ad § 24, stk. 1, nr. 5 Arbejdstilsynets påbud opfattes ikke som offentligt påbud.

Ad § 24, stk. 3 Entreprenøren skal snarest muligt, efter at krav om tidsfristforlængelse er varslet, over for bygherren skriftligt meddele udstrækningen af de tidsmæssige konsekvenser.

Ad § 25 Entreprenørens hæftelse ved forsinkelse

Ad § 25, stk. 2 Entreprenøren skal betale en bod for overskridelse af gældende tidsfrister. Bodden tilbageholdes i betalingen (fratrasket inden momsregningen) eller kræves udbetalt fra sikkerhedsstillelsen.

Bodstørrelserne er pr. påbegyndt uge, som følger:

For færdiggørelsesfristen   kr. 100.000,-

Ad § 27 Bygherrens hæftelse ved forsinkelse

Ad § 27, stk. 1 Eventuelt krav om erstatning i forbindelse med forsinkelse skal entreprenøren fremsætte skriftligt samtidig med den i § 24, stk. 3, omtalte påberåbelse af ret til tidsfristforlængelse, og erstatningsbeløbets størrelse skal meddeles bygherren snarest muligt.

Ad § 27, stk. 2 Eventuelt krav om godtgørelse i forbindelse med forsinkelse skal entreprenøren fremsætte skriftligt samtidig med den i § 24, stk. 3, omtalte påberåbelse af ret til tidsfristforlængelse, og erstatningsbeløbets størrelse skal meddeles bygherren snarest muligt.

F Arbejdets aflevering

Ad § 28 Afleveringsforretningen

Ad § 28, stk. 1, Entreprisen skal afleveres i sin helhed.

Inden aflevering kan finde sted, skal entreprenøren til bygherren aflevere den foreskrevne dokumentation for kvalitetssikring mv.

Manglende aflevering af dokumentation for kvalitetssikring anses for en væsentlig mangel.

Mindre betydende mangler, der samlet udgør 3 % eller mere af entreprisens summen, anses i denne aftale som væsentlig mangel.

For de arealer og private fællesveje, som har været berørt af entreprenørens arbejder i forbindelse med entreprisens gennemførelse, og som ikke er stillet til rådighed af bygherren, skal entreprenøren, forinden aflevering finder sted, fremskaffe en underskrevet tilfredshedserklæring fra berørte lodsejere.

I erklæringen bekræftes, at lodsejerne ikke har noget krav på entreprenøren eller bygherren i anledning af entreprisen.

Ad § 28, stk. 2 En mangel anses for væsentlig, såfremt den hindrer ibrugtagning af arbejdet.

Et stort antal mangler kan tilsammen statuere væsentlighed.

G Mangler ved arbejdet

Ad § 30 Mangelbegrebet

Ad § 30, stk. 4 Mangler konstateret ved hel eller delvis ibrugtagning jf. § 12 stk. 4, registreres ved afleveringen, i det omfang disse ikke er afhjulpet forinden.

Ad § 31 Mangler påvist ved afleveringen

Ad § 31, stk. 1 Entreprenøren skal tilrettelægge mangeludbedringen således, at anvendelsen af anlægget generes mindst muligt, f.eks. ved at udføre udbedring af mangler på tidspunkter med lav trafikbelastning. Bygherren kan således kræve, at udførelse af udbedringsarbejder finder sted om natten eller i weekender. Entreprenøren kan ikke rejse krav mod bygherren i anledning af sådanne krav.

Ad § 32 Mangler påvist efter afleveringen

Ad § 32, stk. 1 Entreprenøren skal tilrettelægge mangeludbedringen således, at anvendelsen af anlægget generes mindst muligt, f.eks. ved at udføre udbedring af mangler på tidspunkter med lav trafikbelastning. Bygherren kan således kræve, at udførelse af udbedringsarbejder finder sted om natten eller i weekender. Entreprenøren kan ikke rejse krav mod bygherren i anledning af sådanne krav.

Ad § 36 Mangelansvarets ophør

Ad § 36, stk. 1 For entreprisen gælder 5 års mangelansvar.

I Særligt om ophævelse

Ad § 42 Konkurs, betalingsstandsning, tvangsakkord m.v.

Ad § 42, stk. 2 Hvis entreprenøren er kommet under rekonstruktionsbehandling og ikke inden 5 arbejdsdage, og med rekonstruktørens samtykke, tilkendegiver at ville videreføre entrepriseaftalen, kan bygherren hæve aftalen.

Ad § 42, stk. 3 Hvis entreprenørens økonomiske forhold i øvrigt viser sig at være således, at han må antages at være ude af stand til at opfylde entrepriseaftalen, kan bygherren hæve aftalen. Hæveretten er betinget af, at entreprenøren ikke har stillet eller på bygherrens opfordring ikke straks, og med kurators samtykke, stiller betryggende sikkerhed for aftalens opfyldelse.

J Tvister

Ad § 47 Voldgift

Ad § 47, stk. 1 Uoverensstemmelser

Uoverensstemmelser med tredjemand

Uoverensstemmelser skal altid søges løst, hvor de opstår. Kan dette ikke lade sig gøre, anvendes fremgangsmåden beskrevet i SAB – Styring og samarbejde afsnit 10.

Adcitation ved tredjemands erstatningskrav

Ved tredjemands sagsanlæg ved domstolene mod bygherren med krav om erstatning for skade påført i forbindelse med arbejdets udførelse, accepterer entreprenøren, at bygherren kan adcitere entreprenøren under retssagen. Entreprenøren accepterer endvidere at bygherren kan anlægge regressag ved domstolene mod entreprenøren, såfremt bygherren har udbetalt erstatning til tredjemand for skade påført i forbindelse med arbejdets udførelse.